

Koll.: 1.

RMK I. 1276

Koll.: 2.

RMK I. 1316

Koll.: 3.

RMK I. 1317

D. 205/abc.

D. 205 a-c.

Kell.: 1.

RMK I. 1276

Kell.: 2.

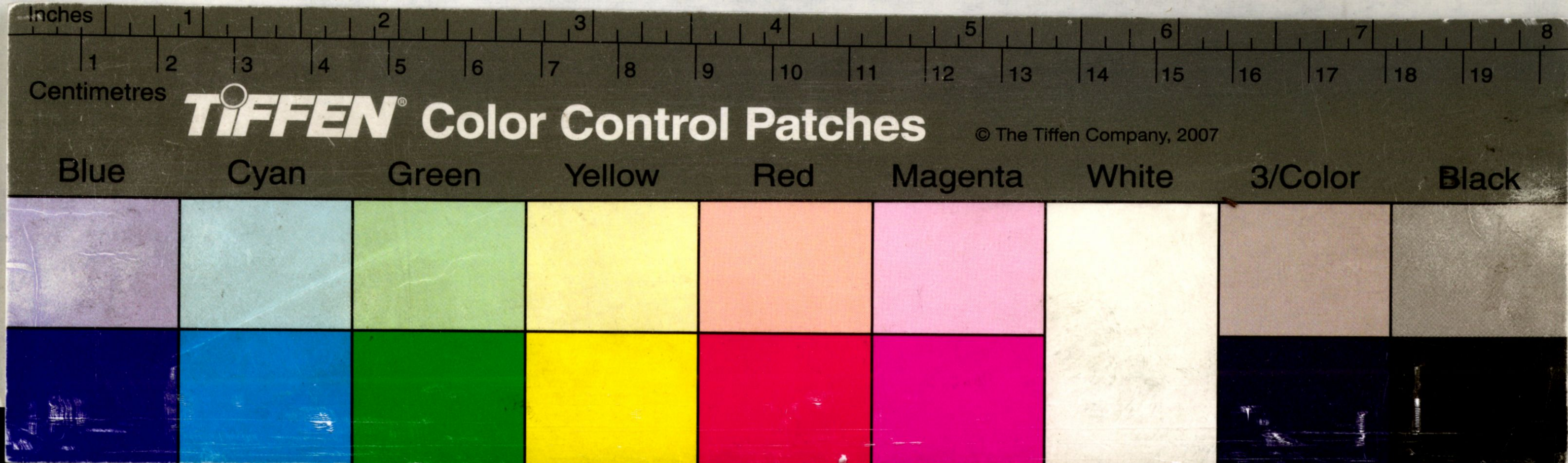
RMK I. 1316

Kell.: 3.

RMK I. 1317

D. 205/abc.

D 205 a-c



városát. Solt. 46. 4. 5. 3. Bölcsességet, ki tud édeft
az keferübül ki-hozni, az meg vett által néha élven
őveinek oltalmul, 1. Sam. 10 & 11. neha látogatásul,
Esa. 3. 5. 6. (2) Híveit, veszi őzven azok által őket,
Esa. 10. 5. (3) Az Istentelenekért, őket az jora edes-
getven, 1. Sam. 15. 17. magok menthetetlenne teven
ha nem endednek az Ur izavának. Jer. 2. 19.

III. H A S Z O N.

Int 1. Ha ujjal Isten reád mutat emberek voxá által,
és kívánnya az maga dicsőségre nező dolgok mellet
fáratságot, ne buj el Saullal. 1. Sam. 10. 21. 22.
mert edgyűt ellene leszen az Urnak, elől vonatol ugyá,
de ha meg botlasz akarod ellen el vettetel, és így len-
tentiaztatol meg: *az magad itéleti szerentis méltatlan*
vagy reá, 1. Sam. 15. 17. Talál Dávidot Isten az juhoc
mellet, ha az szamár kereső Saulnac né kel az Isten áldása
Neis mentegésd feleltteb magadat Molessele, mert *fel-*
gerjed az Ur haragja ellened. Mos. 2. k. 4. 14. s' ki kel
ellened hogy meg ölyön v. 24. senkire Isten szükseg-
ből nem szorul, mert hatalmas az Ur az őveit Joseph által az éh-
ségben meg tartani. Terem. 47. 12. gyermek Samuel által Elit
meg dorgálni. 1. Sam. 3.

2. Azért az kit Isten arra méltotzat, tarcsa Isten szép áldásának:
mert az Ur kezének ajándéka. Solt. 75. 7. 8. őket Isten szövétne-
kül tötte, hogy mások az ő igazgatásoknak világánál járjanak. 2.
Sam. 21. 17. mellyet ha jo lelki ismérettel követnek, az Ur meg
dicséri: *jo! vagyon jámbor és hü szolgám.* Matt. 25. 21. holta után
örök emlékezetben. Solt. 112. 6. még Menyországbanis mint le-
fzen dolgok, láfd. Dan. 12. 3.
Elöttetek vífélyétek hallando voltotokat Solt. 82. 7. azért tegye-
tek igaz itéletet. v. 3. az szegént és az szükölködöt mentsetek
meg. v. 4. Be rekesztem, Josephat szavaival: *fo! meg látsátok mit*
cselekedtetek, mert nem ember képében itéltek, hanem az Urnak kepe-
ben: azért az Urnak felelme legyen rajtatok, okkal cselekedgyetek
mert az mi Urunknál Istenünknel nincsen hamisság sem személy va-
logatás, sem ajándék vétel. 2. Chron. 19. 6. 7.

V E G E.

Halotti KET PRÆDICATIONOK, mellyek közzül:

Az elsőt 10. Decemb. An. 1682. üdvözült
ROSNYAI JÁNOS Uram: az máso-
dikát, 16. Jan. An. 1684. üdvözült HODO-
SINE Afzszonyom felet az Debreczeni
Nagy Temetőben el-prædikállotta, Es ket-
tős gyászban lévő Becsülletes özvegynek,
Rosnyai Jánosné Afzszonyomnak ki-
vánfágára typus alá adta,

S Z E N C Z I P A L.
D. E. E. L. P.



DEBRECZENBEN, TÖLTESI ISTVAN által.

városát. Solt. 46. 4. 5. 3. *Bölcsességet, ki tud édeft*
 az keferübül ki-hozni, az meg vétett által néha élven
 ôveinek oltalmul, 1. Sam. 10 & 11. neha látogatásul,
 Esa. 3. 5. 6. (2) *Hiveiért, vesztézen azok által ôket,*
 Esa. 10. 5. (3) *Az Istentelenekért, ôket az jora edes-*
 getven, 1. Sam. 15. 17. magok menthetetlenne teven
 ha nem endednek az Ur Izavának. Jer. 2. 19.

III. HASZON.

Int 1. Ha ujjal Isten reád mutat emberek voxá által,
 és kívánnya az maga dúcsóságerre nező dolgok mellet
 fáradságot, ne buj el Saullal. 1. Sam. 10. 21. 22.
 mert edgyűt ellene leszen az Urnak, elől vonatol ugyá,
 de ha meg botlasz akaratom ellen el vettetel, és így len-
 tentiaztatol meg: *az magad itéleti szerentis méltatlan*
 vagy reá, 1. Sam. 15. 17. Talál Dávidot Isten az juhoc
 mellet, ha az szamár kereső Saulnac né kel az Isten áldása
 Neis menteged feleltteb magadat Mósessele, mert *fel-*
gerjed az Ur haragja ellened. Mos. 2. k. 4. 14. s' ki kel
 ellened hogy meg ôllyön v. 24. senkire Isten szűkség-
 ből nem szorul, mert hatalmas az Ur az ôveit Joseph által az éh-
 ségben meg tartani. Terem. 47. 12. gyermek Samuel által Elit
 meg dorgálni. 1. Sam. 3.

2. Azért az kit Isten arra méltoztat, tarcsa Isten szép áldásának:
 mert az Ur kezének ajándéka. Solt. 75. 7. 8. ôket Isten szövétne-
 kül tötte, hogy mások az ô igazgatásoknak világánál járjanak. 2.
 Sam. 21. 17. mellyet ha jó lelki isméréssel követnek, az Ur meg
 dicséri: *jól vagyon jámbor és hü szolgám,* Matt. 25. 21. holtá után
 örök emlékezetben. Solt. 112. 6. meg Menyországbanis mint le-
 szen dolgok, lásd. Dan. 12. 3.

Elöttetek vífélyetek hallando voltotokat Solt. 82. 7. azért tegye-
 tek igaz itéletet. v. 3. az szegént és az szűkölködöt mentsetek
 meg. v. 4. Be rekesztem, Josaphat szavaival: *Jól meg lássátok mit*
cselekedtetek, mert nem ember képében itéltek, hanem az Urnak kepe-
ben: azért az Urnak felelme legyen rajtatok, okkal cselekedgyetek
mert az mi Urunknál Istenünknel nincsen hamisság sem személy va-
logatás, sem ajandek vétel, 2. Chron. 19. 6. 7.

V E G E.

Halotti KET PRÆDICATIONOK, mellyek között:

Az elsőt 10. Decemb. An. 1682. üdvözült
 ROSNYAI JÁNOS Uram: az máso-
 dikát, 16. Jan. An. 1684. üdvözült HODO-
 SINE Afzszonyom felet az Debreczeni
 Nagy Temetőben el-prædikállotta, Es ket-
 tős gyászban lévő Becsülletes özvegynek,
 Rosnyai Jánosné Afzszonyomnak ki-
 vánfágára typus alá adta,

S Z E N C Z I P A L.
 D. E. E. L. P.



DEBRECZENBEN, TÖLTESI ISTVÁN által.

A' Prædikátor S. a' VII. Résznek 2-dik versében mondgya :

Jobb az síralmas házhoz menni, hogy nem mint az lakodalomnak házához; mivel hogy minden embernek vége vagyon, és az élő ember meg-emlekezik arról.

Javallya ez szent munkát,
E. UJVARI ORBAN, V.E.



Esa. 25. 8.

El veszti az halált mind örökké, és az Jehova Ur el törli az könyhullatást minden orczákról.



Et rendbéli embereket igen nehéz, ha el-tántorodnak, utban igazétani. 1. Az igen tudost: kinek akar mely jót javally, bé tudgya baronálni, mert tudos Jan. 7. 48. ha az Sz. írásból szorongatod, nevét kolti, s' nevezi *igának*, és ötet szabadságától meg-folto *kötélnek*. Jer. 5. 5. azért itéli nyakárul való *le-rázásra* és *el-szaggatásra* méltónak. Solt. 2. 3. 2. Az igen tudatlant, kinek akar mely szépet, jót, rakogas eleiben, nem érti meg, azért se nem kívánja az jót, se az gonosztul meg-nem retten. Jer. 5. 4. Nehéz pedig őket utban igazétani. 1. Mikor bűnnek igazódnak: ha akadályozod, mint ha kézét lábát, vagdálnád-el, vagy szemét tolnád-ki, Matt. 5. 29. 30. érette ellenségenek tart. 1. Kiraly. 21. 20. 2. Mikor lelkek ésméreti fel-ébred. Itt az tudatlan csak el-bámul, Peld. 9. 4. 5. az tudos pedig örömeft illegelné magára az vigasztalást; de lelki ismereti elő mutattya életének hibáit, nevelkednek külső gonoszi, az halál illattya érdekli, busong, veri az czombját Ephraimmal. Jer. 31. 19. *Summasson* itt az ilyen forsban lévők vigasztaltatnak. Kétségben ne essenek:

R E S Z E I.

1. Első fundamentoma az vigasztalásnak: *el-vesti az halált.*

2. Második fundamentoma: *és el-törli. &c.*

Kicsoda itt az vigasztalo?

Amaz Evangelicus Propheta, Esaias, benne az eszköz, de ő általa az Isten cselekedte. y. 6. ki neveztetik itt *Urnak*.

A 2

1. Mert

1. Mert mint az urnak az ő öröksége, úgy az hivek néki *sá-
játtya*. 1. Pet. 2: 9. mivel ő teremtfi, Mof. 5. K. 32. 18. ő
gondviselésének juhái, Solt. 79. 13. ő váltottai, 1. Pet. 1. 18.
Mint Ur mástul el-foglalt örökségét vízfza vette, Efa. 49.
25. Jer. 31. 11. Luc. 11. 22. vigyáz reá szorgalmatosan és vé-
delmezi, Solt. 23. 4. mint szerelmes örökségének kívánt ja-
vait ki-szolgáltattya. Efa. 5. 1. 2. 2. *Jehovának*. Mi szükség
vált ezt amaz nevezet mellé ragasztani? 1. Mert az Uri neve-
zet teremtet állatnak-is tulajdonittatik, nevélye azért ezt
emberi vigasztalásnak, hozzá ragasztya az Jehova nevét,
mely az Istennek tulajdona. Efa. 42. 8. 2. Mert ezzel terhes
busongásban levők nagy dolog felől bátorittatnak, hogy az
őket rettentő halál el-vesztetik, ne kételkedgyenek azért az
ígérőnek ereje felől, melléje ragasztatik az Jehova nevezet:
azert-is pecsétli-bé ezzel: *el-veszti, mert az Jehova szóltott*.
Lásd. Mof. 2. K. 6. 2. 3.

Kikre néz ez az vigasztalás?

Nem kel csak az Babyloniai fogfágban 70. esztendeig
nyomorgokra szoritani. Nem valamely magános ország-
nak politiai vagy Ecclesiái meg-haborodott forsára. Nem
az O Testamentomban külön, vagy az Ujban élőkre külön.
Hát kire? Ez prophétianak ki-adásátul fogva világ végéig,
gonoszival tusakodo, Isten vitézkedő házára. 1. Mert mind
annak szembem kell szállani az halállal, Solt. 34. 20. s' tole
valo szabadulások minden hiveknek léfzen, mikor be-tel-
lyesedik azoknak számok, kiknek *meg-kell ölettetniek*, Titk.
6. 11. 2. Mind azokra néz, kiknek az gonoszok miatt az
könyv szemekből ki-facsarodik, az leczke fserint; de a' világ
végéig az hiveken meg-esik, vége léfzen, mikor az *elsőek el-
mulnak*. Titk. 21. 4. 3. Mind arra néz, valaki a' dicsőségnek
nyugodalmas hegyére vágyván, Solt. 15. 1. az kegyelemnek
utában vagyon: holott noha az testiek aránt gyakran tele
pohára nyomorúságnak *zavaros borával*, Solt. 75. 9. de lel-
ke az kegyelemnek *gyönyörűséges fűves helyen legeltettetik*.
Solt. 23. 2. ige és Sacramentumok által, Peld. 9. 5. Titk. 19.
9. idővel az dicsőségnek hegyén, *meg-hizlalt allatokból és*
seprejé-

seprejétől meg-tisztult borbolléfen tápláltatása. Efa. 25. 6. Il-
lyen sorfa van pedig a' Vitézkedő háznak világ végéig. Titk.
20. 14.

Mit ígér a' halállal tusakodo háznak?

1. *El-veszti a' halált mind örökké*: A' holott. *Mit kell a'
halálon érteni?* Mind azt valami ellenkezik azzal az *jóval*,
melyben a' Paradicsomban allittattunk, mely *életnek* neve-
zetik, é' fenyegetőzés alatt: ne egyél: mert *meg-hal/sz*. Te-
remt. 2. 17. ércsed: ha pedig nem eszel, él/sz. Ne ércsed
annakokáért itt a' hiveknek azt a' lelki halálokat, mellyel
meg-halnak a' bűnnek, Rom. 6. 2. és az világi hívfágokat
úgy tartják mint holt állatot. Gal. 6. 14. mert e' nem ellen-
kezik a' mi életünknek javával. 1. Pet. 2. 24. *Hát mit?* 1.
A' testi halált (mely a' léleknek testtől valo el-válásában áll,
vagy el-változásában, 1. Cor. 15. 51.) azt meg-előző gono-
szival; minémű a' f;orongato nyomorúság, Efa. 28. 15. alá-
valo állapot. 2. Cor. 4. 11. 1. Cor. 3. 22. Veszedelem. Solt.
33. 19. Erőtelenítő nyavalya. Siral. 1. 20. Haborgattatás.
Mof. 2. K. 10. 17. A' léleknek test-ellen valo csatája. Rom.
7. 13. 2. A' lelki halált, mely vagy *első*, mellyel ember bün-
ben esven Istentől el-f;akad. Colof. 2. 13. Vagy *második*,
mely a' léleknek, azután testnek és léleknek pokolra valo
vettetése. Titk. 20. 6. 14. mind ezeket Isten el-veszti. *Mi-
képpen veszti el?* öröktől fogva az el-rendelésben, el-vesz-
tette annyira. Titk. 13. 8. hogy a' Christusban el-választat-
hattunc. Eph. 1. 4. Az után az ígéretekben, mellyeknek
(mivel az Istennek örökkévalo rendelésén, hatalmán, igaz
mondásán fundáltattac) olyan erejek vólt, hogy az O Te-
stamentombélieket a' halál boldogságoknak semmi agacs-
kájátul meg nem foszthatta. Matt. 8. 11. Az utolsó időben
pedig a' Christus, a' halálnak általa, szemben f;álván azzal a'
kinél a' halálnak *birodalma vala*, az az: az *ördöggel*. Sidok. 2.
14. őtet meg-győzte, fegyverét el-vette. Luc. 11. 22. Ennek
ereje által már mi arántunk nyeletic-él a' halálnak kárhozta-
to fulákja az uija f;ületésben, Rom. 8. 1. mely első fel-táma-
dás. Titk. 20. 4. Léleknek testtől valo el-válásakor pedig: te-
stünk-

stünkön leszen hatalma az el-rothasztáig, Job. 19. 25. de nem a' fájdalmas fanyarittáig, Job. 30. 23. 24. Lelkükre nézve pedig mindgyárt Luc. 16. 22. a' halál tellyességgel el-nyelettetik, 1. Cor. 15. 55. amaz itiletnek napján pedig te-stünkre és lelkükre nézve örökösön el-nyelettetik: *a' halál nem leszen többé.* Ercsed a' hivek aránt: mert a' nyomor-gato halál, azokkal a' kik nem találtattak be-irván az életnek könyvében a' tűznek tavában vettetnek. Titk. 20. 14. 15.

2. *El-törli a' könyhullatást minden orczákról.* Könyvező-zokogásban ejti az embereket. 1. A' bűn: hogy jóltévő Isteneket háladatlanul meg-szomorították. Matt. 26. 75. hogy bűnöknek szégeivel a' Christust által szégezték. Zach. 12. 10. hogy balgatagúl e' világnak gyönyörködtesse moslé-kin. 2. Pet. 2. 22. el-adták édes attyok házának tápláló da-rab kenyerét, a' Tékozlóval, Luc. 15. 16. 17. zokognak. Luc. 7. 38. 2. A' nyomorúság. Solt. 137. 1. Miért teszi hozzá: *minden orczákról?* Nem az értelme, hogy az itilet után nem lenne helye a' sírásnak, mert némelyek aránt leg-inkább akkor áll bé: átkoztak mennyetek az örök tűzre. Matt. 25. 41. *holott leszen sírás.* Matt. 22. 13. hanem mind a-zoknak orczájokról: kik aránt Isten a' halált el-vefzti: kik a' lelki lakadalomban részt vésznek. v. 6. 7. a' melly nép azt mondgya: *imé a' mi Istenünk, vártuk őtet, és meg-tart min-ket.* vers. 9.

T A N U S A G.

Ember szeméből, könyveit ki-facsaró balál, az hivek aránt, tel-lyességgel az halál által töröltetik el. Tex. Job. 19. 25. és 30. 24. Solt. 17. 15. Ján. 16. 22.

O K A I.

1. Mert mind addig a' gyalázók fen vadnak. *Mellyek a-zok?* 1. A' bűn, melly az embert szégyenben ejti. Jer. 2. 26. orczáját meg pirította. Rom. 6. 21. mint edgy ganéjjal bé-keni. Mal. 2. 3. 9. sőt ugyan meg-rothasztja. Péld. 10. 7. 6. Judas. v. 10. és büszsziti. Præd. 9. 21. mint a' tetemben esett rothadás. Péld. 12. 3. 2. *Az ördög, a' ki ellenkezik az em-berekkel szüntelen.* Terem. 3. 15. és nem csak Istent vá-dolgya

dolgya az emberek előtt, Terem. 3. 1. 4. 5. hanem az em-bert is Isten előtt, mint Jóbot. Job. 1. 9. 10. 11. és 2. 5. és az Jób idejében élő hiveket, mikor azt mondgya: *a' földet el-kerülém, bé-járam, s' onnét jövök.* Jób. 2. 2. Ebben ő ki-adgya szokott cselekedetét: jár e' világon, hogy kit el-nyel-hessen. 1. Pet. 5. 8. Vádgyának ereje ez: veszeld el e' vilá-got tüzzel, ha vízzel már el nem vészted. Terem. 9. 11. mert edgy igaz-is nincsen: im én vagvok a' tanú, ki bé-jar-tam a' földet, s' hamar időn be is járhattam, mivel nincsen kinek el csábításában mulassak: ez folytatik-meg ezzel: *vodé eszedben a' Jóbot.* Job. 2. 3. 3. *E' világ, mellynek ja-vai mind annyi botlásnak kövei, a' gyengének lelki lábai a-latt, a' bűnnek fertőjében való ejtésre: a' tudomány fel-fu-alkodtat.* 1. Cor. 8. 1. és szégyenben ejt. Péld. 29. 23. Kül-ső jók modatlan foglalatossággan ejtenek. Præd. 5. 14. A' szépség és emberek előtt való kedveség csalárd. Péld. 31. 30. és törben ejt. Péld. 7. 22.

2. Mert halálig az emberek fáradságban vadnak, mint a' kik másnak szölejét mivelik. Matt. 20. 1. fáradhatatlan, bé-kélhetetlen ellenséggel csatáznak, és botlásnak köveivel tel-lyes, és tövisszes uton pályát futnak. 1. Cor. 9. 24. 25. ha-nem halálokna idején indulnak-el Dáviddal, *az minden é-lőknek után.* 1. Kir. 2. 2. *az nyugodalomnak hegyére.* Solt. 15. 1. ott meg nyugosznak az ő fáradságoktól. Titk. 14. 13.

3. Mert jóllehet e' világon-is Isten az ő hiveit, kegye-lemnek folyó vize mellett plántálgya-el, Solt. 1. 3. gyöke-rét, ágait táplálgya, újítja. Solt. 46. 5. külsőképpen-is ellen-ségek ellen asztalt terít nekik. Solt. 23. s' mindazonáltal ör-tan ottan zavaros borral-is itattya. Solt. 75. 9. hanem az ha-lál után a' Christussal *újgyat iszunk.* Matth. 26. 29. mellynek sepreje nem leszen. Esa. 25. 6.

4. Mert a' hivek-is erőtelenedni nem sünnek-meg mind a' koporsóig. Jac. 3. 2.

H A S Z N A I.

Oktat. 1. A' kegyelem a' hiveknek ez életben nem ada-tik tökéletességben. 1. Mert nem volna helye a' csapás-nak.

nak. Rom. 6. 23. 2. Mert az igaz-is el-eshetik. Péld. 24. 16. 3. Mert holtig tartozik mondani: *bocsásd-meg bűneinket.* Matt. 6. 12.

2. A' hivek találják jót a' halálban-is. *Micsoda jót?* 1. Ez által meg-fzabadúlnak a' bűntől. Eph. 5. 27. a' nyomorúságtól. Titk. 14. 13. 2. Ajtó nyitattik az életre. Ján. 5. 2. és az haza való menetelre. 2. Cor. 5. 2. a' hofzfás bújdosa ból. Sid. 11. 14. és 13. 14. hogy edgyütt lennénk a' mennyei Choruffal. Titk. 6. 11. és a' Christuffal. Phil. 1. 23. 3. Mennyei hervadhatatlan korona nyomatik fejekben. 2. Tim. 4. 8. *Ellenvetés.* Mind edgyig vétkezik hát a' ki fir valamely holtak alkalmatosságával. *Fel.* Nem 1. Ha firat ollyat ki gonoszúl élt s' poenitentia tartatlan holt-meg, mint Abfiont firatta Dávid. 2. Sam. 18. 33. 2. Ha fir hasznos és kedves barátjának halálán. Jan. 11. 35. vagy édes gyermekének véletlen romlásán Jákóbbal. Terem. 37. 35. kiváltképpen ha egyfiers' mind fámofon esik a' romlás. Jób. 1. 20. 21. 3. Ha nem annyira nézik a' meg-holt igaznak forsát a' firásban mint a' magokét. Luk. 23. 28. Vétkeznek 1. A' bérért firók. Jer. 9. 17. 20. 2. Tettetések. Jer. 41. 6. 3. A' reménség nélkül firók. 1. Theff. 4. 13. 4. A' módatlanul firók, Jákóbbal, kinek fjabad volt meg-indúlni, de nem rendetlenkedni. Terem. 37. 35

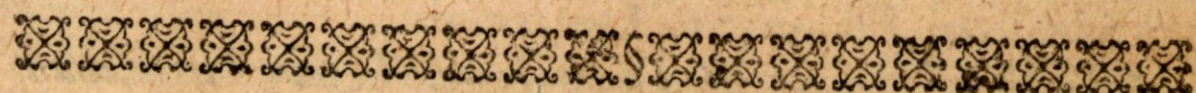
3. Soha az igaznak reménsége nem fogy-el: mert tudgya hogy jól leszén dolga Efa. 3. 11. ha nyomorogis e' földön, azért *halála idején is reménsége vagyon.* Péld. 14. 32.

4. Ne csudáld azért 1. Hogy némelyek a' nyavalyáktul el-nyomattatván, vigasztalásért a' halálra vetik fjemeket, Job. 30. 24. 2. Hogy ugyan kívánnak el-oljlatni. Phil. 1. 23. 3. Hogy a' halálnak illattyátul meg nem fédülnek Luc. 2. 29. mert láttyák az ollyak az ő idvezítőjüket. ű. 30.

5. Sovány vigasztalása van annak a' busongonak, kinek életének hibái elő állanak, a' halál illattyá érdekli, hánkodván kívánna vigasztalást; elől áll magánál talám bűnősebb, azt mondgya: En vagyok a' ki bűneidet meg-bocsátom; meg-halász ugyan, de Purgatoriumban meg-tisztulsz. A' Chri-

Christus vére tisztít-meg, *minden bűnökbi.* 1. Jan. 1. 7. azért ha némely bűnök fen maradnak a' tisztogatásra Purgatoriumban, ott mi tisztítja meg? egyéb ott nincs: tűz és ördög (mivel vallások fserint pokolbeli mélyfegnek egyik része) a' tűznek pedig ott csak gyótró ereje. Matt. 22. 13. Az ördögnek ki tulajdonitana tisztító erőt. *Ellen.* Nincs ott tisztulás, hanem az idő fserint való fanyarittatásnak maradványinak ki-pótoltatása. *Fel.* Nem lehet a' bűnösnek fanyarittatásra köteleztetni, hanem csak a' bűnért, bűnös hát a' Purgatoriumban vetteret, a' bűnben pedig nem csak reatus hanem macula, mocsok is f;okot lenni, tisztulni kell hát, mellyet ha a' Christus véreből el nem értek, várniok kell azoktól a' kik Purgatoriumban vadnak: mert tisztátalanul Isten országában nem mehet. Titk. 21. 27. De bé-omlot kut ez kiben nincs vigasztalásnak vize. Jer. 2. 13.

Int. 1. Ugy élyly hogy a' halálban-is reménséged el-ne fodgyon. Job. 13. 15. 2. Allando vigasztalásért egyedül az Istenhez meny, Solt. 73. 23. mert ő ves-ti-el a' halált. 1. Cor. 15. 55. 3. Az Urnak fjabados munkáit, ha testednek fanyarúak-is jóvá hadgyad. Ef. 39. 8. 4. Ha íteltetel, várjad az Urat békecséges türéssel mind az Urnak fjabaditásaig. Hab. 2. 3.



Solt. 91. vers. 16.

Hofzszú napokkal meg-elégitem őtet, és meg-mutatom néki az én orvoslásomat.

Ebben a' Soltárban 1. A' hivek biztattyák magokat Istennek hűséges gondviselelével. ű. 1-13. 2. Az Isten biztattyá őket ű. 14. 15. fjabaditással: fel-magasztalással: meghalगतással: meg-dicsőítéssel. *Summásson* itt kettővel töldgya.

R E S Z E I.

1. Napok hofzfáságával való meg-elégítés.
2. Orvoslásnak meg-mutatása.

B

Micsoda

Micsoda jót ígér a' napok hof;f;aságában?

Eletet és annak terjedését, úgy mint. 1. Testi életet, mely a' léleknek testel való edgyességében áll: a' testi halál pedig ezeknek el-of;latásában. Phil. 1. 23. 2. Kegyelemnek életét, mellyel a' bűnnel halálából fel-támadunk. Titk. 20. 6. 3. Dicsőségnek életét, melyben az Urat f;inről f;inre látjuk. 1. Cor. 13. 12.

Micsoda ez életben a' napok hof;f;asága?

Annak terjedése. 1. A' testi élelni vagyon éretlen halála, tudni illik míg valaki emberkort nem ér. Hof. 9. 12. Ebben azért éri-el ember a' napok hof;f;aságát a' vénységben, melynek ideje a' meg-öf;ülés, Solt. 71. 18. ha tovább terjed el vénhedésnek hivatik. Job. 15. 10. 2. A' kegyelem élete áll-bé az ujjá f;ületéskor, Col. 2. 13. terjedése lés;en mind örökké, mert ez a' kegyelem dicsőf;séggé válván. 1. Cor. 13. 12. 13. az Ur jo volta kôvet tellyes életünkben. Solt. 23. 6. sôt mind örökké. Solt. 21. 5.

Mit akar a' meg-elégítéssel jelenteni?

1. A' mi éhségünket, mellyel ohajtyuk a' testi életet és annak terjedését. *ibid.* és Solt. 55. 24. annál inkább a' lelkit. Efa. 55. 1. Matt. 5. 7. 2. Az Ur a' maga jó akarattját, hogy kék; hiveinek kívánságokat be-tölteni, és mint egy éhezôket meg-elégíteni. Efa. 40. 11. Luc. 15. 17.

Mint mehet e' végben: holot az ember bűnös, magát átokban ejtette, Mos. 5. K. 27. 26?

Az Ur maga kezd az orvosláshoz, Jan. 3. 16. Rom. 5. 6. 8. orvoslást meg-mutattya: 1. Az meg-váltásban. Matt. 1. 21. 2. A' meg-dicsôítésben. Efa. 25. 6. 8. 3. Ez életben a' gonof;októl való meg-f;abadításban, Solt. 55. 23. minémûek a' lecke előtt y. 3. 5. 6. 7. *Ellenv.* Ellenkezik ez a' Solt. 34. 20. *Fel.* Ez illyen köz-igéreteknek, mindenkor alatta ér-csed: ha és mikor Istennek dicsôf;séges, nekik idveff;eges. Sidok. 12. 6.

T A N U S Á G.

Isten, a' hiveknek testi életeknek terjedését-is, áldásul adgya. tex. Innét az irás úgy adgya elő mint áldást Abrahám felôl, Terem.

Terem. 25. 8. Isák, Teremt. 35. 29. Gedeon, Birak. 8. 32. Jójada felôl 2. Chron. 24. 15.

O K A I.

1. Mert ezt a' hivek, mint az éh ember az eledelt ugyan ohajtyák, tex. mellyet mikor el-érnek úgy elégef;nek-meg: *meg-hala David jó vénységben életével meg-elégedvén.* 1. Chron. 29. 28. S;ent Pál is: *kiván el of;latni Romában.* Phil. 1. 23. mert immár ô *meg-vénhedet Pál.* Philem. y. 9.

2. Mert Isten is a' hiveknek mint jót úgy igéri Terem. 15. 15.

3. Mert annak a' jónak maradványa, melyben a' terem-tésben allittattunk, mivel életre teremtetünk. Terem. 2. 17.

4. Mert jókorában 1. Sam. 2. 32. és életének felében meg-halni. Solt. 55. 24. testi atok, mivel nem elégf;ik-meg az ollyan életének napjaival. tex.

Micsoda áldás van benne?

1. Ekeff;égekre van. Peld. 16. 31. és 20. 29.

2. Tif;teff;égekre. Mos. 3. K. 19. 32.

3. Has;onra alkalmatosok, mivel nálók a' tanács, Jerem. 18. 18.

4. Eleteknek napjait bé-töltik. Job. 5. 26.

5. Dolgokat el végeznek, gyermekeket fel-nevelhetik, Solt. 127. 3.

6. Világtul el-f;akadnak. Pred. 12. 9.

7. Es így kék;en várhatták utolsó orájokat Barzillaiával. 2. Sam. 19. 37.

Az Istentelen-is el-éri az ôf;zséget, hát ô rajtok micsoda a' napok hof;f;asága?

Testi áldás, mint a' napnak reájok való fel-hozása, Matt. 5. 45. mely, lehetne coronájok ha igazságban találtatnék. Peld. 16. 31. de mivel a' gonof;ban ôf;ülnek-meg, *has;áz es;tendôs lés;en-is, meg-átkoztatik.* Efa. 65. 20.

Miért ditséri hát Isten Salamont, hogy *nem kívánt magának hof;f;u életet.* 1. Király. 3. 11. *Fel.* Mert a' kettô kozzûl job volt az Urtul ô néki értelmes f;ívet kérni y. 9. mellyel egyûtt az életének meg-hof;f;abitását-is igéri mint áldást, y. 14.

Oktat: (1.) Illô tehát a' véneket meg-böcsûlni. Vannak a' kik vének *ítélettel*, kiket Isten jokorbéli állapotokban vénekhez illendô ítélet tétellel áld meg: Josephet ez okon kiáltyák *Atyának noha iffju*, Terem. 41. 43. mivel az jónak javallásában és a' jó tanácsnak adásában *bölcs és eszes* volt, *Ű.* 39. Így a' herven Férfiak közt, lehetnek jokorbéliek, mindazáltal mondatnak *Véneknek*. Mos. 4. K. 11-16. Vannak *tekintettel* vének, kik a' *köfségnek eleinek* hivattatnak, Luc. 19. 47. mivel a' nép-közt *tisztelések*. Esa. 9. 15. Vannak *tisztel* vének, kik ha idôvel nem ôregek is, de mivel olyan *tisztben* forognak, kiben nagy *forgalmatosság*, fáradtság, és értelem kivántatik, munkájok fokoknak gyûmölcsös, hivattatnak: *tartománnak véneinek*. Peld. 31. 23. és a' tartománban a' *népeknek véneinek*, Mos. 5. K. 31. 9. Vannak idôvel vének. Kicsodák azok? lásd fellyeb a' második kérdést. Mindezek méltók a' böcsületre: mert igen hasznos edények a' nép között.

Miben tetzik ki hasznos voltok?

1. El-múlt régi dolgoknak tárházai: mely szerint az el-múlt dolgokból a' jelen valora illendô alkalmasítatást téven, a' *vének ki-jelentik a' bölcseséget*, melyet várt Elihu. Job. 32. 7. el-köverték az Sedechias Fôemberi. Jerem. 26. 17. 18.

2. A' régi jónak meg-említői: az iffú a' régi jónak édeségét nem kóstitolta, azért nem tudgya ôhajtani, jelenvaló hervadozó forsával nem csak meg-elégfik, hanem hamar testi bátorságra is adgya magát, a' mikor a' meg-élemedett zokog: így a' második Templom fundamentomának felvetésekor, a' *Vének* kik láttak vala az első házat, nagy fôval firnak vala, és egyebek fokon örömökben nagy fel fôval kiáltanak vala. Esdr. 3. 12.

3. A' kevélységnek zabolázói: mivel *értik az Istennek ítéletit*. Job. 32. 9. és abból tudgyák, hogy *az embernek kevélsége meg-alázza ôtet*. Peld. 29. 23. Ezt, ha kivántatik szemmel látott példával meg-tudgyák erőssíteni; a' mi nagyobb, néha magok szomorú példájával világosíthatják a' maga

maga hitséget mi kövesse, Dáviddal. Sôlt. 30. 7. 8. és Salamonnal, ki mint prædikállyá ki magát ez aránt, láthadd az ô prædicatiójában, és így akadályozzák a' kevélységnek igazodottat. Azonban a' régi meg-esett példák szerint, felelmesek szoktak lenni, azért az ifzamodástul feltvén magokat, a' mi vagyon magoknak sziveken, másoknak is azt szoktak tanácsolni: ez okon javallyák a' Roboám Vén Tanácsosi (kik tudták Salamonnak casulsát) hogy, adgyon jó választ a' népnek. 1. Király. 12. 6. 7. melyet hogy kevélségből meg-vete, láthadd mint járt. *Ű.* 17.

4. Nálók a' jó tanács adásnak kulcsa, Ezech. 7. 26. *a' megmaradás penig vagyon a' tanácsosnak bölcs értelmében*. Peld. 11. 14. és *hiában valók lesznek a' gondolatok, mikoron nincsen tanács*. Peld. 15. 22.

5. Az idôvel ôregek: az iffibbaknak tüköri és példájok
1. A' meg-erôtelenedésben: akar mint örvendezzen az iffiú az ô iffiúságában, de idôvel *meg-mozdúlnak a' háznak ôrizői*, az inak néki gyengülnek, hogy *ne bírja magát*. Præd. 12. 5. mint az elötte bádgyadozó öreg, ki *minden halmocskátúl fél és az uton való megbotlástúl*. v. 7. 2. A' világ javaival való gyönyörködésnek meg-vetésében: akar mint dicsekedgyék gazdagságában, gyönyörködtesse magát e' világnak javaival, idôvel csak azt mondgya: *nem szeretem ezeket*. v. 3. mert a' mondolafa meg-virágzik, és kívánsági meg-fogyatkoznak. *Ű.* 7. 3. E' világnak meg-utálásában: annyira, hogy e' forogjon elméjén szüntelen: *imé meg-vénhedtem, tudom rövid idôn meg-halok, de nem tudom halálomnak napját*. Terem. 27. 2. azért ha hínád: *jere velem és el-tartalak Jérusálemben*, felele Barzillaival: *kérlek hadd mennyen visszsa a' te szolgád és hadd hallyak az én városomban meg*. 2. Sam. 19. 33. 37. 4. A' békeséges türeásban: az idônek hosszúsas volta szerint fokon fordulnak-meg, azért ha mi változásban esnek, semmi új dolog rajtok nem esik, melyhez képest gyakran békeséges türeffel szenvedik, s' az iffiaknak jó példát adnak. Jac. 5. 10. 11. 5. Az ékeségnek le-vetkezésében: a' vénség iffiúságod ékes orcáját fonnyadáfra, fejedet kopaszságra jutat-

juttattya: példa reá az előtted Béthelben ballagó Elifæus.
2. Király. 2. 23.

Ellenvetés. Láttam én Véneket terhes hibákkal, hát azok méltóké a' becsületre. *Fel.* Nincs olly tiszta ház táj, a' kinek szemet dombja nem vólna, azért minden fogyatkozás hervasztya tisztelségét. *Præd.* 9. 21. de az erőtelenségnek hibái nem fogyattyák-el, egyébaránt senki tisztelségében meg nem álhatna, mivel *minnyájan* meg-esünk *sökakban*. *Jac.* 3. 2. 2. Szóllok az ollyakról a' kik botránkoztató gonoszokat czégerben nem kötötték: *igen szép ékes korona a' vénség*, de hozzá téve: *melly az igazságnak utában találtaik*. *Péld.* 16. 31. 3. A' ki pedig Istentelen, meg-átkoztatik, *ha száz esztendősen léfzen-is*. *Esa.* 65. 20.

(2) Oktat: nem mástúl, hanem egyedül az Urtúl kell azt reménleni és várni, mert minden áldás onnét fellül fázmazik a' világosságnak attyátúl. *Jac.* 1. 17.

(3) A' kit Isten véle meg-áld, illő jó neven vegye. *Jób.* 5. 26. Sőt könyöröghet az halállal tufakodó életének tovább való terjedéséért illendő okon; úgy mint: 1. Ha tapasztal magában valami bünt, mellyről Istenét szíveffen meg nem követte: mint Dávid kívánnya, Isten gyógyítsa-meg. *Solt.* 6. 3. *mert az én lelkem igen meg-háborodott.* 2. okát adgya hasonló forsában: *az én bolondságom miatt.* *Solt.* 38. 6. 2. Ha kinek halálából az Ecclesiában vagy Republicában nagy kár következhetnék: mint Ezechiásnak nincsen Fia (mivel 15. esztendők igírtetnek. *Esa.* 38. 5. Manassé pedig 12. esztendő volt mikor uralkodni kezdett. 2. Chron. 33. 1.) ki helyettye uralkodgyék, azért sirva könyörgött életének tovább terjedéséért. *Esa.* 38. 2.

II. H A S Z N A.

Feddés. Vétkeznek a' Tanúság ellen *Elsőben a' Vének:*

(1) A' kik vénségeket meg-mocskolják:

1. Az iffiúhoz adván magokat a' gonoszban, mint a' Sodomiták. *Terem.* 19. 4.

2. A' jót meg-akadályozván. *Apost.* 4. 18.

3. Tanácsolván a' gonosza gerjedező iffiat a' rosszban; mint

mint Jonadáb Amnont. 2. Sam. 13. 5.))

4. Az alkotmányban a' leg szûkségesb követ ki-hagyván *Solt.* 118. 22.

5. Meg-csalván az iffiabbat, mint a' Vén Próphéta. 1. Király. 13. 11. 18.

6. Fel-lázzasztván az iffiabbakat hibás okon mint Core. *Moi.* 4. k. 16.

7. A' bünöfnek pártját fogván. *Birák.* 20. 13.

(2) A' kik hogy iffiúságoknak hibáikat le-verkezhették, magokat ártatlanoknak tartják, nem vévén észben hogy ők megint más fele bünre hajlandók, minémü az:

1. Komor kedvetlenség. *Præd.* 12. 3. 2. Sam. 19. 35.

2. Tekintetivel való vízfőzsa élés. *Jan.* 7. 48.

3. Borban való merülés. *Tit.* 2. 2.

4. Fősvénység, és tilalmas dologra kezeinek holmi fáj alatt való vetése hogy bővölködjék. 2. Kir. 12. 4. 7.

5. Az iffiabbaknak meg-útálása, csak ez okon hogy olyan regi dolgokra nem emlékezik mint ő, ezzel edgyütt járó gyakor hazugság a' régiség mellett: az 80. esztendőt ha meg-haladgya, magát sok 100. esztendőfnek vallya: Ez czáfoltatik. *Esa.* 65. 20.

(3) A' kik iffiú korokban a' jóban állandók voltak, vénségekben tántoródtak-el, mint Salamon. 1. Király. 11. 4 és *Afa.* 2. Chron. 16. 12.

(4) Kik gyermekek körül gyengélkednek: *Eli* 1. Sam. 2. 23. 24. mellyért Isten Samuel által meg-dorgála, és ő-is az után azon gonoszban tántorodék. 1. Sam. 8. 1. 3.

(5) Kinek széki a' Vének között, s' még-is balgatag. *Præd.* 4. vers. 13.

Vétkeznek másodszor az Iffiak.

1. A' kik a' Véneknek jó tanácsadafokat nem vészik Ro-boámmal. 1. Király. 12.

2. Intéseket nem fogadgyák. *Birák.* 19. 22. 23.

3. A' kik meg-esúfollják. 2. Kir. 2. 23.

4. A' kik gonoszokban biznak a' Vének óltalmához, mint *Birák.* 20.

III. H A S Z N A.

Inti Elsöben a' Venekeket:

1. Az Istentül vegyék jó néven: mert csapással foszt meg némellyeket ettül. Solt. 55. 24. Istentül ékecségedre adott korona, mint az iffiúnak az erő. Peld. 20. 29.
2. Venségehez illendö jokban gyakorollya magát.
 1. Az Urat szüntelen dicsöitse, Solt. 148. 12.
 2. Az iffiabbakat oktafla, az el múlt dolgokrül, Isten az öveit eleitül fogva mint áldotta-meg, s'az gonofizokat mint büntette-meg. Mos. 5. k. 32. 7.
 3. örvendezzen látván az Urnak a' néphez való jó akaratyát. Jerem. 31. 13. szomorkodgyék, látván hervadozó forsát. Agg. 2. 3.
 4. Józan életet ellyen. Tit. 2. 2.
 5. Könyörögjön el-ne hagyattassék. Solt. 71. 9.
 6. A' halált szüntelen elménen forgassa lsákkal, Ter. 27. 2.

Másodszor inti az Iffiakat.

1. A' magok erőtelenségeket előttök visellyék, és hidgyék magokat holmi hivságra hajlandóknak. Solt. 25. 7.
2. Azért a' Venekeket meg becsüllyék:
 1. Engedelmesek legyenek hozzájuk. 1. Pet. 5. 5.
 2. Tisztellyék. 1. Tim. 5. 1. 2.
 3. Azért az iffiúi indulatokat meg-zabolázzák. 2. Timoth. 2. 22.

V E G E.



Ex Donacione indigna et Excellentissimi Clarissimi ac Eminentissimi Viri Domini Pauli Lectoris Sacro-Sanctae Theologiae Doctoris et eiusdem Familiarii Excellentissimi Eiusdem S. Theologiae Doctoris et eiusdem Familiarii Excellentissimi Eiusdem S. Theologiae Doctoris et eiusdem Familiarii

